

FINANSINIŲ PRIEMONIŲ IR JŲ RIZIKŲ APRAŠYMAS

Pagal Komisijos Direktyvos 2006/73/EB nuostatų reikalavimus, siekiant, kad klientas galėtų priimti informacija pagrįstą sprendimą investuoti, Bankas parengė aprašymą, kuriame investuotojas supažindinamas su įvairiomis investicinėmis priemonėmis ir kiekvienai jų būdinga rizika.

APRAŠYMAS	SUSIJUSIOS RIZIKOS
PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS	
<p>Pinigų rinkos priemone laikytina tokia priemonė, kurią galima per trumpą laiką ir be nuostolių investuoti kapitalui paversti pinigais. Tai - gryniesi pinigai, indėliai bankuose, išdo vekseliai (trumpalaikiai – iki 1 metų – Vyriausybės vertybiniai popieriai), pinigų rinkos fondų vienetai.</p>	<p>Pinigų rinkos priemonės yra trumpalaikės investicijos, todėl mažai tikėtina, kad per trumpą investavimo laikotarpį rinkos kaina nenumatyti kis nepalankia kryptimi. Tokių priemonių pajamingumas nedidelis, todėl yra rizika, jog uždirbtas pelnas gali būti mažesnis už infliaciją.</p>
OBLIGACIJOS	
<p>Obligacijos, dar vadinamos skolos vertybiniais popieriais, gali būti išleistos tam tikros įmonės, šalies vyriausybės ar savivaldybės. Investuotojas, perkantis įmonės ar vyriausybės obligaciją, skolina tai įmonei ar vyriausybei pinigų (sumą, kurią sumokėjo už obligaciją), o įmonė ar vyriausybė savo ruožtu įsipareigoja mokėti palūkanas ir gražinti skolą (išpirkti obligacijas) praėjus tam tikram laiko tarpui.</p>	<p>Investuotojas dalį savo pinigų ar net visus gali prarasti dėl emitento finansinės nesėkmės. Vyriausybės leidžiami skolos vertybiniai popieriai dažniausiai laikomi saugiais, lyginant su bendrovių leidžiamomis obligacijomis, kadangi beveik neįmanoma, kad valstybė bankrutuotų ir nebegalėtų gražinti skolos. Tokios rūšies rizika didėja investuojant į įmonės ilgo laikotarpio obligacijas, kadangi sunkiau nuspėti kokia bus įmonės padėtis ir galimybės gražinti skolą.</p> <p>Kadangi investuojantieji į obligacijas siekia pastovių pajamų vienerių ar kelerių metų laikotarpiu, jie rizikuoja, kad tuo metu negalės perinvestuoti iš investicijos gaunamų lėšų bent jau į tokio pat pelningumo investicijas. Tai ypač aktualu, jei kuponas išmokamas tokiu metu, kai rinka krenta, ir gautos lėšos jau nebegali būti investuojamos su ta pačia investicijų grąža. Šios rizikos neturi nulinio kupono obligacijos, kurių palūkanos automatiškai perinvestuojamos taikant tą pačią palūkanų normą, kaip ir pradinė investuojamai sumai iki obligacijos išpirkimo.</p>
AKCIJOS	
<p>Akcija - tai nuosavybės vertybinis popierius, atspindintis nuosavybės dalį bendrovėje, kurį įsigijęs asmuo turi tokias teises:</p> <ul style="list-style-type: none"> - balso teisę visuotiniame akcininkų susirinkime, taip pat dalyvaujant bendrovės valdyme, - teisę gauti dividendus, - teisę į bendrovės turto dalį, likusią po bendrovės likvidavimo, - teisę parduoti turimas akcijas. 	<p>Kapitalo rizika. Investuotojas, įsigijęs akcijų tampa tos įmonės bendrasavininkiu, dar vadinamu akcininku. Tapęs bendrasavininkiu akcininkas savo lėšomis prisideda prie įmonės veiklos, tad jei įmonė veikia sėkmingai, akcininkai gauna pajamų iš dividendų ir padidėjusios akcijų vertės. Jei įmonė veikia nesėkmingai- akcininkai patiria nuostolių dėl sumažėjusios akcijų vertės.</p> <p>Pasirinkimo rizika, rinkos rizika. Net jei visi finansiniai rodikliai byloja apie gerą pasirinktos pramonės šakos plėtros galimybes ir konkrečios įmonės perspektyvas, visuomet išlieka tikimybė, kad sprendimas investuoti į tos įmonės akcijas po kurio laiko pasirodys nevykęs arba nepateisins lūkesčių.</p> <p>Investavimo laiko pasirinkimo rizika. Net pasirinkus investuoti į žinomą ir perspektyvią įmonę, gali atsitikti, kad laukiama grąža bus mažesnė nei tikimasi vien dėl to, kad pasirinktas netinkamas laikas pirkti ar parduoti akcijas</p> <p>Likvidumo rizika. Investavus pinigus į nelikvidžią rinką, norimu laiku galima nerasti pirkėjo arba gali tekti akcijas parduoti už mažesnę kainą nei tikimasi. Jei bendrovė priklauso biržos sąrašams, prieš priimant investicinį sprendimą galima pasitikrinti rinkos likvidumą. Informacija apie tai, kokia yra akcijos vidutinė dienos apyvarta ir sudarytų sandorių skaičius, paprastai yra viešai skelbiama internete.</p>
INVESTICINIAI FONDAI	
<p>Investicinis fondas – tai sutelktos pavienių investuotojų lėšos, kurias fondo valdymo įmonė pagal pasirinktą strategiją profesionaliai investuoja į įvairias finansines priemones (akcijas, obligacijas, pinigų rinkos priemones, išvestinius vertybinius popierius, kt.) ar jų derinius.</p>	<p>Fondą sudaro daugybė finansinių priemonių, kiekvienos jų kainų svyravimai turi įtakos fondo investicijų portfelio vertei. Todėl fondo rizikingumas priklauso nuo to, kiek rizikingos jį sudarančios finansinės priemonės.</p> <p>Kita vertus, investicija į fondus yra saugesnė ir mažiau pažeidžiama pokyčių atskirose finansinėse priemonėse, nes vienu vertybinių popierių rinkos vertei krentant, kitos gali sušvelninti ar net kompensuoti kritimą.</p>
IŠVESTINĖS FINANSINĖS PRIEMONĖS	
<p>Išvestinė finansinė priemonė – tai sutartis, nurodanti įsipareigojimą (ateities sandorių (forward) ir apsikeitimo sandorių (swap) atvejais) arba teisę pasirinkimo (options) atveju į tam tikros finansinės priemonės pirkimo / pardavimo / apsikeitimo sandorį iš anksto nustatytais sąlygomis nustatytu laiku. Išvestinė finansinė priemonė ir jos kaina yra išvesta iš tam tikros priemonės. Dažniausiai tai būna palūkanų norma, akcijos, obligacijos, valiutos kursas, rinkos indeksas, nafta, auksas ar kitos prekės.</p>	<p>Išvestinės finansinės priemonės yra naudojamos siekiant apsaugoti nuo investicijų neigiamo kainų pokyčio, pvz. valiutų kurso kritimo. Jei išvestinės priemonės naudojamos siekiant prekybinio pelno, yra rizika, kad susiklosčius kitokioms nei tikėtasi sąlygoms rinkoje, atėjus laikui įvykdyti sandorį, investuotojas turės geresnes galimybes pirkti/parduoti vertybinį popierių rinkoje nei pagal turimą sandorį.</p> <p>Opciono turėtojas tokiu atveju gali nepasinaudoti pirkimo/pardavimo teise pagal išvestinę finansinę priemonę, tačiau tuomet prarandami pinigai, kurie buvo sumokėti už sandorio įsigijimą. Tuo tarpu ateities sandoriai yra privalomi, todėl investuotojas būtinai turi įvykdyti įsipareigojimą pirkti ar parduoti, nepriklausomai nuo to, ar sandoris yra jam palankus.</p>

Investuojant į kitos šalies vertybinius popierius susiduriama su rizika, jog valiuta gali stipriai svyruoti ir kristi (valiutos rizika), šalis gali būti politiškai nestabili, turėti blogas perspektyvas, vadovautis įstatymais ir prekybos taisyklėmis, nepakankamai reguliuojančiomis vertybinių popierių rinkas (teisinio reguliavimo rizika).